

Ympäristö- ja rakennuslautakunta	§ 57	12.06.2019
Saaristolautakunta	§ 25	27.08.2019

Lausunto Naantalin kaupungin ympäristöohjelmaluonnoksesta

93/11.01.01/2019

Ympäristö- ja rakennuslautakunta 12.06.2019 § 57

Projektityöntekijä Saija Kajala 6.6.2019

Taustaa

Naantalin kaupunginvaltuuston 11.6.2018 § 46 hyväksymän Naantalin kaupunkistrategian 2022 yhdeksi kärkitoimenpiteeksi on nostettu rantojen virkistysarvojen ja lähivesien laadun parantaminen sekä Itämerihaasteen toimenpideohjelman ja Naantalin ilmastotavoitteet sisältävä ympäristöohjelma.

Ympäristöohjelmatyö käynnistyi tammikuussa 2019. Aikataulullisena tavoitteena on ollut, että kesäkuun loppuun mennessä on saatu valmiiksi ympäristöohjelman luonnos, joka lähetetään muihin lautakuntiin lausunnoille kesän ja elokuun ajaksi.

Ympäristöohjelman tavoitteista ja sisällöstä

Ympäristöohjelman tavoitteena on viitoittaa Naantalin tulevaisuutta siten, että Naantali on hyvä ja terveellinen paikka elää ja olla nyt ja tulevillekin sukupolville, ja että Naantalin luontoympäristö voi hyvin.

Ympäristöohjelma sisältää seuraavat aihepiirit:

”Ympäristövastuullinen Naantali”, sisältäen mm. ilmastonmuutoksen hillintää ja sopeutumista koskevat toimenpiteet

”Vehreän Naantalin lumo ja puhtaat vedet”, sisältäen luonnon monimuotoisuutta ja vesistöjen tilaa edistävät toimenpiteet

”Sädehtivä Naantali”, sisältäen kaupungin ne toimenpiteet, joilla on vaikutusta myös kaupungin oman toiminnan ulkopuolelle. Toimenpiteet liittyvät yhteistyöhön, viestintään ja valistukseen.

Kukin aihepiiri sisältää lukuisia toimenpiteitä, joille on nimetty vastuutaho. Toteutusaikataulu on vuosien 2020-2022 välillä.

Ympäristöohjelman toimeenpano ja päivitys

Ohjelman toimeenpano käynnistyy vuonna 2020, jolloin ympäristöohjelman toimenpiteitä viedään ensimmäisen kerran tulevaan vuoden 2021 talousarvioon. Toimenpiteiden toteutumista seurataan vuosittain tilinpäätöksen yhteydessä.

Ympäristöohjelman toteutumisen seuraamiseksi perustetaan seurantatyöryhmä, joka kokoontuu vähintään kerran vuodessa.

Ympäristöohjelmaa päivitetään myöhemmin tarvittaessa. Kaikki ympäristöohjelman laatimisprosessin aikana kerätyt ideat löytyvät jatkoa varten niin kutsutusta "Toivomusten kaivosta".

Ympäristöohjelman osallistamisprosessista

Jotta ympäristöohjelma sisältäisi paikallisolosuhteiden kannalta olennaisia asioita, ohjelman valmistelun aikana on osallistettu Naantalin asukkaita, paikallisyhdistyksiä, luottamushenkilöitä ja kaupungin työntekijöitä.

Osallistamiskeinoja ovat olleet sähköiset kyselyt, työpajat, sekä kaupungin sisäiset osasto- ja aihekohtaiset palaverit. Palaverissa on käyty keskusteluja aiheeseen liittyvän alustuksen ja toimenpide-ehdotusten pohjalta.

Sähköinen kysely oli avoinna kuntalaisille 9.4.-8.5.2019 ja työntekijöille hie-
man eri sisältöisenä 23.4.-8.5.2019. Vastauksia saatiin kuntalaiskyselyyn 434 kpl ja työntekijäkyselyyn 163 kpl.

Luottamushenkilöille järjestettiin työpaja 26.3.2019. Työpajaan kutsuttiin saaristolautakunnan, teknisen lautakunnan, ympäristö- ja rakennuslautakunnan, koulutuslautakunnan ja kaupunginhallituksen ja -valtuuston jäsenet sekä ylimpiä virkamiehiä. Lisäksi kutsu lähetettiin muutamalle nuorisovaltuuston edustajalle. Osanottajia työpajassa oli yhteensä 20, alustajat mukaan lukien.

Kuntalaistryöpaja järjestettiin 7.5.2019. Tilaisuuteen sai ilmoittautua kaupungin kotisivujen kautta. Lisäksi kutsu lähetettiin sähköpostitse suoraan paikallisyhdistyksille. Osanottajia oli yhteensä 19, alustajat mukaan lukien.

Työpajojen ja sähköisten kyselyjen tulokset ovat luettavissa oheismateriaalista.

Ympäristöohjelmaehdotus

Ympäristöohjelmaluonnoksesta pyydetään lausunnot kaupungin eri toimielimiltä. Ympäristöohjelman lopullinen versio laaditaan lausunnot soveltuvien osin huomioon otettuna. Ympäristöohjelmaehdotus tuodaan ympäristö- ja rakennuslautakunnan hyväksyttäväksi viimeistään lokakuun kokoukseen ja edelleen kaupunginhallitukseen ja kaupunginvaltuustoon marraskuussa 2019.

Ympäristöohjelmaluonnos on liitteenä.

LIITE B1, YMPRA 12.6.2019

Oheismateriaalit:

- Osallistamisen tulokset tiivistettynä

- Kuntalaiskyselyn tulokset
- Työntekijäkyselyn tulokset

Asiaa kokouksessa esittelee projektityöntekijä Saija Kajala.

VS. YMPÄRISTÖPÄÄLLIKÖ:

Ympäristö- ja rakennuslautakunta hyväksyy liitteenä olevan ympäristöohjelmaluonnoksen.

Ympäristö- ja rakennuslautakunta päättää pyytää luonnoksesta lausunnot seuraavilta tahoilta:

Koulutuslautakunta

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta

Saaristolautakunta

Sosiaali- ja terveyslautakunta

Tekninen lautakunta

Kaupunginhallituksen konsernijaosto

Varsinais-Suomen kestävän kehityksen ja energia-asioiden palvelukeskus, Valonia

Lausunto pyydetään toimittamaan ympäristö- ja rakennuslautakunnalle osoitettuna viimeistään 31.8.2019 mennessä.

Lausuntopyyntöön oheistetaan ympäristöohjelmaluonnoksen lisäksi osallistamista koskeva esityslistan oheismateriaali.

KOKOUSKÄSITTELY:

Keskustelun yhteydessä nousi esille, että Hinku-projektiin liittymisestä päätettäisiin ympäristöohjelman laatimisen yhteydessä. Hinku-projektiin liittymistä on käsitelty ympäristö- ja rakennuslautakunnassa 29.8.2018 § 61.

Lautakunta toivoo pyydettyjen lausuntojen yhteydessä kannanottoa kaupungin liittymisestä Hinku-projektiin.

Merkittiin, että Saija Kajala poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn päätyttyä.

YMPÄRISTÖ- JA RAKENNUSLAUTAKUNTA:

Vs. ympäristöpäällikön ehdotus hyväksyttiin seuraavalla täydennyksellä: Lausuntojen yhteydessä pyydetään kannanottoa Naantalin kaupungin liittymisestä Hinku-projektiin.

Saaristolautakunta 27.08.2019 § 25

Viestintä- ja kehittämispäällikkö Tiina Rinne-Kylänpää:

Ympäristöohjelmaluonnos on esityslistan liitteenä.

LIITE B2, SAARISTOLTK 27.8.2019

Oheismateriaali:

- Osallistamisen tulokset tiivistettynä
- Kuntalaiskyselyn tulokset
- Työntekijäkyselyn tulokset

Ympäristö- ja rakennuslautakunta on pyytänyt ympäristöohjelman lausuntojen yhteydessä kannanottoa Naantalin kaupungin liittymisestä Hinku-projektiin.

Hinku on vuonna 2013 perustettu ilmastonmuutoksen hillinnän edelläkävijöiden verkosto. Tavoitteena hankkeessa on, että kunta on valtuuston päätöksellä sitoutunut tavoittelemaan koko alueensa kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistä 80 % vuoden 2007 tasosta vuoteen 2030 mennessä. Ympäristö- ja rakennuslautakunta on käsitellyt asiaa kokouksessaan 29.8.2018 § 61.

Oheismateriaali

- Hinku-projektiin liittymistä koskeva ympäristö- ja rakennuslautakunnan käsittely 29.8.2018

Hinku-kunnat ovat tehneet arvokasta työtä mm. kuntien omistamien kiinteistöjen energiatehokkuuden parantamisessa, kuntien omistamien energialaitosten uusiutuvien energialähteiden lisäämisessä, rakentamisen ohjauksessa, kaavoituksessa ja liikenteen suunnittelussa. Etuna verkostoon kuulumisessa on kuntien ja muiden toimijoiden välinen yhteistyö, verkostoitumismahdollisuudet ja tiedonvaihto parhaista käytännöistä. Suomen ympäristökeskus hoitaa Hinku-laskelmat, joiden kautta saadaan vertailukelpoista tietoa kuntien kesken. Hyötynä on lisäksi imagohyöty ja mahdollisuus osallistua erikseen rahoitettaviin tutkimus- ja kehityshankkeisiin.

VIESTINTÄ- JA KEHITTÄMISPÄÄLLIKÖ:

Saaristolautakunta esittää lausuntonaan, että ympäristöohjelmaluonnokseen tehdään seuraavat lisäykset:

Jätehuolto ja kiertotalous

Jätehuoltopalveluja kehitettäessä kiinnitetään huomiota saariston erityistarpeisiin. Jätehuoltoa mitoitettaessa on huomioitava, että saariston väkiluku moninkertaistuu kesän aikana.

Varautuminen ja sopeutuminen ilmastonmuutokseen

Mikäli kaupungin pelloilla ei ole viljelyskäyttöä eikä muuta maankäytöllistä tai kulttuurimaisemallista arvoa, tulee ensisijaisesti pelloille istuttaa metsää tai muuttaa ne niityiksi. Näin turvataan parhaiten luonnon monimuoisuus. Mikäli ainoana vaihtoehtona on antaa peltojen kasvaa umpeen, on aluetta hoidettava siten, että puut pääsevät kasvamaan vahvoiksi ja

terveiksi.

Toimenpiteet vuosille 2020 - 2022

Jätteiden kierrätyspisteverkoston täydentäminen saaristossa, etenkin muovin osalta, tulee näkyä kärkitoimenpiteissä.

Kaupunki perustaa näkyvälle paikalla oleville pelloille kaupunkilaisia ja matkailijoita ilahduttavia auringonkukkapeltoja, jotka luovat omalta osaltaan positiivista kaupunkikuvaa aurinkoisesta Naantalista.

Osallistuminen Hinku-hankkeeseen

Saaristolautakunta esittää kannanottonaan Naantalin kaupungin liittymisestä Hinku-projektiin seuraavaa:

Kaupungilla on sekä tulevassa ympäristöohjelmassa että uudessa elinvoimaohjelmassa useita toimenpiteitä, joilla edistetään hiilineutraliutta monin eri tavoin.

Hinku-verkoston osallistuminen (mm. suunnitelmat, raportointi, viestintä, seuranta, työryhmät) vaatii kaupungilta resursseja, joten on arvioitava saadaanko Hinku-verkoston liittymisestä riittävästi konkreettista hyötyä. Mikäli verkoston liitytään, tulee Hinku-hankkeen toimenpiteet kytkeä kiinteäksi osaksi ympäristöohjelmaa ja seurantaryhmän toimintaa.

Saaristolautakunta suhtautuu periaatteessa myönteisesti Hinku-verkoston liittymiseen.

SAARISTOLAUTAKUNTA:

Viestintä- ja kehittämispäällikön ehdotus hyväksyttiin.

Saaristolautakunta päätti lisätä lausuntoon yksimielisesti seuraavaa:

- Saaristolautakunta suhtautuu periaatteessa myönteisesti Hinku-verkoston, mutta kaipaa lisäselvityksiä liittymisen vaatimista lisäresursseista.
- Luonnonsuojelualueen (esim. Pakinaiisiin) perustaminen vaatii vankat perustelut. Lisäksi pitää tiedostaa alueiden tuleva maankäyttö.
- Kannustetaan haitallisten vieraslajien, kuten supin ja minkin, torjuntaan. Matkailu- ja ympäristövaikutusten kannalta tulisi merimetsokantaa rajoittaa.
- Kannustetaan kouluja saaristomeren havainnointiin ja suojeluun

